

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 1^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αρχαίο Κείμενο

Ἑρμηνεία Ἰωάννου Κολιτσάρα

Ἑρμηνεία Παναγιώτη Τρεμπέλα

1,1 Παῦλος, δούλος Θεοῦ, Εγὼ ὁ Παῦλος, δούλος τοῦ Θεοῦ, ἀπόστολος δὲ τοῦ Παῦλος, δούλος τοῦ Θεοῦ, Ἀπόστολος δὲ τοῦ Ἰησοῦ ἀπόστολος δὲ Ἰησοῦ Χριστοῦ κατὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ σύμφωνα μὲ τὴν ὀρθὴν πίστιν, τὴν Χριστοῦ διὰ τὸ διαδίδω μεταξὺ ἐκείνων, ποὺ ἐξέλεξεν ὁ πίστιν ἐκλεκτῶν Θεοῦ καὶ ὁποῖαν ὁ Θεὸς ἀπεκάλυψεν εἰς τοὺς ἐκλεκτούς του, Θεός, τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐπίγνωσιν τῆς ἀληθείας, ποὺ ἐπίγνωσιν ἀληθείας τῆς κατ' καὶ τὴν πλήρη γνῶσιν τῆς ἀληθείας, ποὺ ὁδηγεῖ εἰς ὁδηγεῖ εἰς τὴν εὐσέβειαν, εὐσέβειαν τὴν εὐσέβειαν,

1,2 ἐπ' ἐλπίδι ζωῆς αἰωνίου, ἦν 2 καὶ μᾶς θεμελιώνει ἐπάνω εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς 2 καὶ μᾶς στηρίζει εἰς τὴν ἐλπίδα τῆς αἰωνίου ζωῆς, ποὺ ἐπηγγείλατο ὁ ἀψευδὴς Θεὸς αἰωνίου ζωῆς τὴν ὁποῖαν ὁ ἀψευδὴς καὶ ἀπολύτως μᾶς ὑπεσχεθῆ ὁ Θεός, ὁ ὁποῖος δὲν ψεύδεται ποτέ. Μᾶς πρὸς χρόνων αἰώνων, ἀληθὴς Θεὸς ἔχει ὑποσχεθῆ πρὸ πολλῶν αἰώνων, ὑπεσχέθη δὲ ὁ Θεὸς τὴν αἰωνίαν ζωὴν πρὸ πολλῶν αἰώνων, διὰ πρώτην φορὰν εἰς τὸν Παράδεισον, ὅταν ἐξεδιώκοντο οἱ πρωτόπλαστοι,

1,3 ἐφάνερωσε δὲ καιροῖς ἰδίους 3 τὴν ἐφάνερωσε δὲ εἰς καιροὺς ποὺ ὁ ἴδιος εἶχεν 3 ἐφάνερωσε δὲ αὐτὴν εἰς χρόνους καταλλήλους, τοὺς τὸν λόγον αὐτοῦ ἐν κηρύγματι, ὃ ὀρίσει μὲ τὸν λόγον του, δηλαδὴ μὲ τὸ εὐαγγέλιον, ὁποῖους αὐτὸς ὤρισεν. Ἐφάνερωσε δηλαδὴ τὸν λόγον ἐπιστεύθη ἐγὼ κατ' ἐπιταγὴν μὲ τὸ εὐαγγελικὸν κήρυγμα, τὸ ὁποῖον κατὰ τοῦ, τὸ εὐαγγέλιόν του, μὲ τὸ κήρυγμα, ποὺ ὡς τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, διαταγὴν τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ εἶναι θησαυρὸς πολῦτιμος καὶ ἱερός ἐνεπιστεύθη καὶ ἀνετέθη ἐμπιστευμένον ὡς πολῦτιμος θησαυρὸς εἰς ἐμέ, εἰς ἐμέ σύμφωνα μὲ τὴν διαταγὴν τοῦ σωτῆρος μας Θεοῦ.

1,4 Τίτῳ γνησίῳ τέκνῳ κατὰ 4 εἰς τὸν Τίτον, γνήσιον κατὰ τὴν κοινὴν μας πίστιν 4 Ἐγὼ λοιπὸν ὁ Παῦλος γράφω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην κοινὴν πίστιν· χάρις, ἔλεος, εἰρήνη πνευματικὸν μου τέκνον, εἶθε νὰ εἶναι ἡ χάρις, τὸ πρὸς τὸν Τίτον, γνήσιον τέκνον, ποὺ ἀνεγεννήθη ἀπὸ ἀπὸ Θεοῦ πατρὸς καὶ Κυρίου ἔλεος, ἡ εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Κύριον ἐμέ διὰ τῆς πίστεως, ἡ ὁποῖα εἶναι κοινὴ καὶ εἰς αὐτὸν Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος ἡμῶν. Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρα μας. καὶ εἰς ἐμέ. Εἶθε νὰ εἶναι μαζί σου χάρις, ελεος, εἰρήνη ἀπὸ τὸν Θεὸν Πατέρα καὶ τὸν Κύριον Ἰησοῦν Χριστόν, τὸν Σωτῆρα μας.

1,5 Τούτου χάριν κατέλειπόν σε ἐν 5 Διὰ τοῦτο ἀκριβῶς σε ἀφήκα, διερχόμενος ἀπὸ τὴν 5 Δι' αὐτὸ σε ἀφήκα εἰς τὴν Κρήτην, διὰ τὸ νὰ Κρήτη, ἵνα τὰ λείποντα Κρήτην, διὰ τὸ νὰ ὀργανώσης καλύτερον καὶ συμπληρώσης ὅσα παρέλειψα ἐγὼ καὶ ἐγκαταστήσης

ἐπιδιορθώση, καὶ καταστήσης συμπληρώσης ὅσα ἐγὼ βιαζόμενος νὰ φύγω εἰς κάθε πόλιν πρεσβυτέρους, ὅπως ἐγὼ προφορικῶς σὲ κατὰ πόλιν πρεσβυτέρους, ὡς ἐγὼ παρέλειψα, καὶ νὰ ἐγκαταστήσης εἰς κάθε πόλιν διέταξα.

σοι διαταξάμην, πρεσβυτέρους, ὅπως ἐγὼ σὲ διέταξα.

1,6 εἴ τις ἐστὶν ἀνέγκλητος, μιᾶς 6 Καὶ προκειμένου νὰ ἐκλέξης πρεσβύτερον, θὰ 6 Θὰ ἐγκαταστήσης δὲ πρεσβύτερον μόνον, ἐὰν ἀπὸ γυναικὸς ἀνὴρ, τέκνα ἔχων πιστά, ἐξετάζης πρῶτον, ἐὰν κανεὶς εἶναι ἀνεπίληπτος καὶ τοὺς ὑποψηφίους κανεὶς δὲν διατελῆ ὑπὸ κατηγορίαν, μὴ ἐν κατηγορίᾳ ἀσωτίας ἢ ἀκατηγόρητος, σύζυγος μιᾶς γυναικὸς εἰς ἑνὸς ἐὰν εἶναι σύζυγος μιᾶς καὶ μόνης γυναικὸς, καὶ ἐὰν ἔχη ἀνυπότακτα.

γάμου κοινωνίαν, ἐὰν ἔχη παιδιά πιστὰ εἰς τὸν παιδιά, τὰ ὁποῖα νὰ εἶναι πιστὰ εἰς τὸν Χριστὸν καὶ νὰ Χριστὸν, τὰ ὁποῖα δὲν κατηγοροῦνται ὡς ἄσωτα ἢ μὴ κατηγοροῦνται ὡς ἄσωτα ἢ ἀνυπότακτα. ἀνυπότακτα.

1,7 Δεῖ γὰρ τὸν ἐπίσκοπον 7 Διότι πρέπει ὁ ἐπίσκοπος, ὑπὸ τὴν ιδιότητά του ὡς 7 Διότι πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ εἶναι ἀκατηγόρητος, ὡς ἀνέγκλητον εἶναι ὡς Θεοῦ ἐπιστάτου ἐκ μέρους τοῦ Θεοῦ, νὰ εἶναι ἔμμεπτος καὶ ἐπιστάτης, εἰς τὸν ὁποῖον ὁ Θεὸς ἐμπιστεύθη τὴν οἰκονόμον, μὴ αὐθάδη, μὴ ἀκατηγόρητος, ὅχι αὐθάδης οὔτε εὐερέθιστος καὶ διεύθυνσιν τοῦ οἴκου του, νὰ μὴ εἶναι αὐθάδης, ὀργίλος, ὀργίλον, μὴ πάροινον, μὴ ὀργίλος, νὰ μὴ εἶναι φίλος τοῦ κρασιοῦ, νὰ μὴ φίλος τοῦ κρασιοῦ, νὰ μὴ εἶναι βίαιος καὶ δέρνη μὲ τὰ πλήκτην, μὴ αἰσχροκερδῆ, χειροδικῆ, νὰ μὴ ἐπιδιώκῃ παράνομα καὶ αἰσchrὰ χέρια του τοὺς ἄλλους, νὰ μὴ μαζεύῃ κέρδη παράνομα καὶ αἰσchrὰ.

1,8 ἀλλὰ φιλόξενον, φιλάγαθον, 8 Ἀλλὰ νὰ εἶναι φιλόξενος, φιλάγαθος, συνετὸς καὶ 8 Ἀλλὰ πρέπει νὰ εἶναι φιλόξενος, νὰ ἀγαπᾷ τὸ καλόν, σῶφρονα, δίκαιον, ὄσιον, φρόνιμος, δίκαιος, εὐλαβῆς καὶ σεμνός, ἐγκρατής, νὰ εἶναι φρόνιμος, δίκαιος, εὐσεβῆς, ἐγκρατής, ἐγκρατῆ,

1,9 ἀντεχόμενον τοῦ κατὰ τὴν 9 νὰ κρατῆ καλὰ καὶ νὰ μένη προσηλωμένος εἰς τὸν 9 νὰ ὑπερασπίζῃ καὶ νὰ κρατῆ καλὰ τὸν ἀληθῆ καὶ διδαχὴν πιστοῦ λόγου, ἵνα ἀξιόπιστον λόγον, τὸν σύμφωνον μὲ τὴν διδαχὴν τοῦ ἀξιόπιστον λόγον, ποὺ συμφωνεῖ πρὸς τὴν δυνατὸς ἢ καὶ παρακαλεῖν ἐν τῇ Κυρίου καὶ τῶν Ἀποστόλων, διὰ νὰ εἶναι ἔτσι ἰκανὸς ἀποστολικὴν διδαχὴν, διὰ νὰ δύναται καὶ νὰ προτρέπη διδασκαλίᾳ τῇ ὑγιαίνουσῃ καὶ καὶ δυνατὸς νὰ νουθετῆ, νὰ προτρέπη σύμφωνα μὲ μὲ τὴν ὑγιᾶ καὶ ὀρθὴν διδασκαλίαν καὶ νὰ ἐξελέγῃ καὶ τοὺς ἀντιλέγοντας ἐλέγχειν. τὴν ὀρθὴν καὶ ἀγίαν διδασκαλίαν, ἀκόμη δὲ καὶ νὰ ἀποστομῶνῃ ἐκείνους, ποὺ ἀντιλέγουν. ἀποστομῶνῃ τοὺς ἀντιλέγοντας, ἀποδεικνύων ἀνυπόστατα τὰ λόγια των.

1,10 Εἰσὶ γὰρ πολλοὶ καὶ 10 Διότι ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀνυπόκτοι εἰς τὴν 10 Εἶναι δὲ ἀνάγκη νὰ ἔχη τὴν δύναμιν καὶ ἰκανότητα

ἀνυπότακτοι, ματαιολόγοι, καὶ ἀλήθειαν τοῦ Εὐαγγελίου, ἄλλοι δὲ ποὺ διδάσκουν αὐτήν, διότι ὑπάρχουν καὶ πολλοὶ ἀνυπότακτοι, ποὺ φρεναπάται, μάλιστα οἱ ἐκ κούφια καὶ ἐπιβλαβῆ λόγια καὶ παραπλανοῦν καὶ διδάσκουν λόγια κούφια καὶ μάταια καὶ μὲ αὐτὰ περιτομῆς, σκοτιζοῦν τὸν νοῦν μερικῶν. Τέτοιοι δὲ προπαντὸς ἐξαπατοῦν τὰ μυαλὰ τῶν ἄλλων, πρὸ παντὸς αὐτοῖ, εἶναι αὐτοὶ ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς Ἰουδαίους. ποὺ προέρχονται ἀπὸ τοὺς περιτετημένους Ἰουδαίους.

1,11 οὓς δεῖ ἐπιστομίζειν, οἵτινες 11 Αὐτοὺς πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ τοὺς ἀποστομῶνῃ. 11 Αὐτοὺς πρέπει ὁ ἐπίσκοπος νὰ ἀποστομῶνῃ. Εἶναι ὅλους οἴκους ἀνατρέπουσι Αὐτοὶ εἶναι ἐκεῖνοι ποὺ ἀναστατώνουν ὀλοκλήρους ἄνθρωποι, ποὺ ἀναστατώνουν καὶ ἀναποδογυρίζουν διδάσκοντες ἂ μὴ δεῖ αἰσχροῦ οικογενείας, διδάσκοντες ἐκεῖνα, ποὺ δὲν πρέπει, ὀλόκληρα σπίτια, μὲ τὸ νὰ διδάσκουν ἐκεῖνα, ποὺ δὲν κέρδους χάριν. χάριν αἰσχροῦ κέρδους, ὡς ἱεροκάπηλοι. πρέπει, χάριν αἰσχροῦ κέρδους.

1,12 Εἶπέ τις ἐξ αὐτῶν ἴδιος αὐτῶν 12 Εἶπε δὲ κάποιος ἰδικὸς των ἀπὸ αὐτοὺς τοὺς 12 Εἶπε κάποιος ἀπὸ τοὺς Κρητᾶς αὐτοῦς, ποὺ τὸν προφήτης· Κρητᾶς αἰεὶ ψεῦσαι, Κρητικὸς, ποὺ τὸν θεωροῦν ὡς προφήτην· <οἱ ἔχουν ὡς προφήτην ἰδικόν τους· Οἱ Κρητᾶς εἶναι κακὰ θηρία, γαστέρες ἀργαί. Κρητᾶς εἶναι πάντοτε ψεῦστες, κακὰ καὶ ἀνήμερα πάντοτε ψεῦσαι, κακὰ θηρία, ἄνθρωποι, ποὺ θέλουν θηρία, ἀχόρταστες κοιλιές>. νὰ τρώγουν πολὺ χωρὶς νὰ ἐργάζωνται.

1,13 Ἡ μαρτυρία αὕτη ἐστὶν 13 Ἡ μαρτυρία αὕτη εἶναι ἀληθινή. Διὰ τοῦτο ἔλεγχέ 13 Ἡ μαρτυρία αὕτη εἶναι ἀληθῆς. Δι' αὐτὸν τὸν λόγον ἀληθῆς. Δι' ἣν αἰτίαν ἔλεγε τους ἔντονα καὶ ἀνοικτὰ, διὰ νὰ κατορθώσουν ἔτσι ἔλεγχέ τους ἀπότομα, διὰ νὰ ὑγιαίνουν καὶ νὰ μὴ εἶναι αὐτοὺς ἀπότομος, ἵνα ὑγιαίνωσιν νὰ κρατήσουν ἀνόθευτον καὶ ὑγιᾶ τὴν πίστιν, ἀρρωστημενοὶ εἰς τὴν πίστιν, ἐν τῇ πίστει,

1,14 μὴ προσέχοντες ἰουδαϊκοῖς 14 χωρὶς νὰ δίδουν καμμίαν προσοχὴν εἰς ἰουδαϊκοὺς 14 καὶ νὰ μὴ προσέχουν εἰς Ἰουδαϊκοὺς μύθους καὶ εἰς μύθοις καὶ ἐντολαῖς ἀνθρώπων μύθους καὶ εἰς ἐντολὰς ἀνθρώπων, ποὺ ἐντολὰς ἀνθρώπων, ποὺ ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθειαν. ἀποστρεφόμενων τὴν ἀλήθειαν. ἀποστρέφονται τὴν ἀλήθειαν.

1,15 Πάντα μὲν καθαρὰ τοῖς 15 Νὰ μὴ λαμβάνουν ὑπ' ὄψιν των ὅσα περὶ καθαρῶν 15 Τέτοιοι μῦθοι καὶ ἐντολαὶ ἀνθρώπων εἶναι καὶ αἱ καθαρῶς· τοῖς δὲ μεμιαμμένοις καὶ ἀκαθάρτων φαγητῶν διδάσκουν οἱ ψευδάδελφοὶ διακρίσεις τῶν φαγητῶν εἰς καθαρὰ καὶ ἀκάθαρτα. Ἄς καὶ ἀπίστοις οὐδὲν καθαρὸν, Ἰουδαῖοι. Διότι εἰς μὲν τοὺς καθαρὸς κατὰ τὴν ἡξέυρουν δὲ αὐτοῖ, ποὺ κάνουν τὰς διακρίσεις αὐτάς, ἀλλὰ μεμιάνται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς καρδίαν εἶναι ὅλα καθαρὰ· εἰς δὲ τοὺς μολυσμένους ὅτι ὅλα μὲν εἶναι καθαρὰ εἰς τοὺς καθαρὸς κατὰ τὴν καὶ ἡ συνείδησις. ἀπὸ τὴν ἁμαρτίαν καὶ ἀπίστους τίποτε δὲν εἶναι καρδίαν καὶ τὴν συνείδησιν, εἰς τοὺς μολυσμένους ὅμως καθαρὸν, ἀλλὰ ἔχει μολυνθῆ ὁ νοῦς των καὶ ἡ καὶ ἀπίστους δὲν εἶναι τίποτε καθαρὸν, ἀλλ' ἔχει μολυνθῆ καὶ ὁ νοῦς των καὶ ἡ συνείδησις των.

1,16 Θεὸν ὁμολογοῦσιν εἰδέναι, 16 Ὁμολογοῦν μὲ τὰ λόγια, ὅτι γνωρίζουν τὸν Θεόν, 16 Ὁμολογοῦν, ὅτι γνωρίζουν τὸν Θεόν, μὲ τὰ ἔργα των τοῖς δὲ ἔργοις ἀρνοῦνται, μὲ τὰ ἔργα των ὁμῶς τὸν ἀρνοῦνται. Εἶναι δὲ ἔτσι ὁμῶς τὸν ἀρνοῦνται. Εἶναι σιχαμένοι καὶ ἀπειθεῖς καὶ βδελυκτοὶ ὄντες καὶ ἀπειθεῖς καὶ βδελυροὶ καὶ ἀποτρόπαιοι καὶ ἀπειθεῖς καὶ διὰ κάθε ἄχρηστοι διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν. πρὸς πᾶν ἔργον ἀγαθὸν ἀδόκιμοι. καλὸν ἔργον ἀνίκανοι καὶ ἀνάξιοι.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 2^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αρχαίο Κείμενο

Ἑρμηνεία Ἰωάννου Κολιτσάρα

Ἑρμηνεία Παναγιώτη Τρεμπέλα

2,1 Σὺ δὲ λάλει ἃ πρέπει τῇ Σὺ ὁμῶς δίδασκε ἐκεῖνα ποὺ πρέπει καὶ ταιριάζουν Σὺ ὁμῶς δίδασκε ἐκεῖνα, ποὺ πρέπει καὶ ἀρμοζουν εἰς ὑγιαίνουσα διδασκαλία. εἰς τὴν ὀρθὴν καὶ ἀγίαν διδασκαλίαν. τὴν ὀρθὴν καὶ ὑγιᾶ διδασκαλίαν.

2,2 Πρεσβύτας νηφαλίους εἶναι, 2 Δίδασκε τοὺς γέροντας νὰ εἶναι προσεκτικοὶ καὶ 2 Δίδασκε τοὺς γέροντας νὰ εἶναι προσεκτικοὶ καὶ σεμνοὺς, σώφρονας, ὑγιαίνοντας ἄγρυπνοι, σεμνοί, φρόνιμοι καὶ συνετοί, ὑγιεῖς καὶ ἄγρυπνοι, σεβαστοί, φρόνιμοι, νὰ μὴ εἶναι ἄρρωστοι καὶ τῇ πίστει, τῇ ἀγάπῃ, τῇ ὑπομονῇ. ρωμαλέοι εἰς τὴν ὀρθὴν πίστιν, εἰς τὴν ἀγάπην, εἰς ἀδύνατοι, ἀλλ' ὑγιεῖς καὶ ἀκλόνητοι εἰς τὴν πίστιν, τὴν ὑπομονήν. ἀγάπην, τὴν ὑπομονήν.

2,3 Πρεσβύτερος ὡσαύτως ἐν Ἐπίσης τὰς ἡλικιωμένας γυναῖκας νὰ εἶναι εἰς τὴν 3 Τὸ ἴδιο καὶ αἱ ἡλικιωμένοι γυναῖκες δίδασκε νὰ εἶναι καταστήματι ἱεροπρεπεῖς, μὴ ἐξωτερικὴν των ἐμφάνισιν καὶ ἐνδυμασίαν εἰς τὴν ἐξωτερικὴν των ἐμφάνισιν καὶ ἐνδυμασίαν, διαβόλους, μὴ οἴνω πολλῶ ἱεροπρεπεῖς, (ὅπως ταιριάζει εἰς εὐσεβεῖς ὅπως πρέπει εἰς ἱερά πρόσωπα, ποὺ ἐμφανίζονται ὡς δεδουλωμένας, καλοδιδασκάλους, ἀνθρώπους)· νὰ μὴ παρασύρωνται εἰς διαβολὰς καὶ εὐσεβῆ καὶ ἀφωσιωμένα εἰς τὸν Θεόν. Νὰ μὴ ἔχουν τὸ συκοφαντίας, νὰ μὴν εἶναι ὑποδουλωμένοι εἰς τὸ πάθος τῆς διαβολῆς καὶ τῆς κατακρίσεως, οὔτε νὰ εἶναι πολὺ κρασί, νὰ διδάσκουν τὰ καλὰ καὶ ἀληθινὰ, ὑποδουλωμένοι εἰς τὸ πολὺ κρασί, καὶ νὰ διδάσκουν τὰ καλὰ,

2,4 ἵνα σωφρονίζωσι τὰς νέας 4 διὰ νὰ νοθετοῦν καὶ σωφρονίζουν τὰς νέας, ὥστε 4 διὰ νὰ σωφρονίζουν καὶ βάζουν μυαλὸ εἰς τὰς νέας, φιλάνδρους εἶναι, φιλοτέκνους, αὐταὶ νὰ ἀγαποῦν τοὺς ἄνδρας των, νὰ ἀγαποῦν τὰ ὥστε νὰ ἀγαποῦν αὐταὶ τοὺς ἄνδρας των καὶ τὰ παιδιά των, παιδιά των,

2,5 σώφρονας, ἀγνάς οἰκουρούς, 5 νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς, ἀγναί, νοικοκυρές, ποὺ θὰ 5 καὶ νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς, ἀγναί, νὰ φροντίζουν διὰ τὰ ἀγαθὰς, ὑποτασσομένας τοῖς φροντίζουν γιὰ τὰ σπίτια των, ἀγαθαὶ καὶ σπίτια των, νὰ εἶναι ἀγαθαὶ καὶ νὰ ὑποτάσσωνται εἰς

ιδίοις ἀνδράσιν, ἵνα μὴ ὁ λόγος καλόκαρδοι, πού θὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ἀνδρας τοὺς ιδίους των ἀνδρας, διὰ νὰ μὴ βλασφημηται ἀπὸ τοῦ Θεοῦ βλασφημηται. των, διὰ νὰ μὴ βλασφημηται ἀπὸ αὐτοὺς ὁ λόγος τοῦ αὐτοῦς ὁ λόγος τοῦ Θεοῦ ἔξ αἰτίας τῆς δυστροπίας τῶν

Θεοῦ.

γυναικῶν των.

2,6 Τοὺς νεωτέρους ὡσαύτως 6 Ἐπίσης τοὺς νεωτέρους νὰ τοὺς νουθετῆς καὶ νὰ 6 Τὸ ἴδιο καὶ τοὺς νεωτέρους πρότρεπέ τους νὰ εἶναι παρακάλει σωφρονεῖν, τοὺς προτρέπης νὰ εἶναι ἐγκρατεῖς καὶ σώφρονες, ἐγκρατεῖς καὶ συγκροτημένοι.

2,7 περὶ πάντα σεαυτὸν 7 προσφέρων τὸν εὐατόν σου κατὰ πάντα 7 Ἀλλὰ συγχρόνως πρέπει καὶ σὺ νὰ παρέχης τὸν παρεχόμενος τύπον καλῶν παράδειγμα καλῶν ἔργων καὶ φροντίζων, ὥστε ἡ ἑαυτὸν σου εἰς ὅλα ὑποδειγματικὸν παράδειγμα καλῶν ἔργων, ἐν τῇ διδασκαλίᾳ διδασκαλία σου νὰ εἶναι ἀγνή καὶ καθαρὰ, νὰ ἔργων. Καὶ εἰς τὴν διδασκαλίαν ἀπόφευγε κάθε ἀδιαφθορίαν, σεμνότητα, ἐμπνέη τὴν σεμνότητα, νὰ εἶναι σταθερὴ καὶ νόθευσιν, ὥστε αὐτὰ πού διδάσκεις νὰ εἶναι ἡ ἀλήθεια ἀφθαρσίαν, ἀπρόσβλητη ἀπὸ τὴν φθορὰν καὶ ἀλλοίωσιν. ἀδιάφθορος, νὰ ἐμπνέουν τὴν σεμνότητα, νὰ διακρίνωνται διὰ καθαρότητα διδασκαλίας,

2,8 λόγον ὑγιῆ, ἀκατάγνωστον, 8 Νὰ εἶναι λόγος ὑγιῆς καὶ ἀπηλλαγμένος ἀπὸ τὴν 8 νὰ εἶναι λόγος ὑγιῆς, ἐλεύθερος ἀπὸ τὴν ἀρρώστιαν ἵνα ὁ ἔξ ἐναντίας ἐντραπῆ μηδὲν ἀσθένειαν τῆς αἰρέσεως, ἄμεμπτος καὶ ἀκατάκριτος, τῆς αἰρέσεως, ἀκατηγόρητος, ὥστε καθένας, πού ἀνήκει ἔχων περὶ ἡμῶν λέγειν φαῦλον. ὥστε καὶ ὁ πολέμιος νὰ ἐντραπῆ, μὴ ἔχων κανένα εἰς τὴν ἀντίθετον πρὸς τὸν Χριστὸν καὶ τὸ εὐαγγέλιον κακὸν νὰ εἶπη εἰς βάρος μας. μερίδα, νὰ ἐντροπιασθῆ, ἐπειδὴ δὲν θὰ ἔχη νὰ λέγει κανὲν κακὸν δι' ἡμᾶς.

2,9 Δούλους ιδίοις δεσπόταις 9 Πρότρεπε τοὺς δούλους νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς 9 Πρότρεπε τοὺς δούλους νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς ὑποτάσσεσθαι, ἐν πᾶσιν κυρίους των, νὰ εἶναι πρὸς αὐτοὺς εὐάρεστοι εἰς ὅλα, δεσπότης των, νὰ εἶναι εἰς αὐτοὺς εὐάρεστοι εἰς ὅλα, νὰ εὐαρέστους εἶναι, μὴ νὰ μὴ ἀντιλέγουν, μὴ ἀντιλέγουν. ἀντιλέγοντας,

2,10 μὴ νοσφιζομένους, ἀλλὰ 10 νὰ μὴ κατακρατοῦν καὶ κλέπτουν, ἀλλὰ νὰ 10 Νὰ μὴ κλέπτουν, ἀλλὰ νὰ δεικνύουν κάθε καλὴν καὶ πίστιν πᾶσαν ἐνδεικνυμένους δείχνουν ἐπάνω εἰς τὰ πράγματα πάντοτε κάθε σύμφωνον πρὸς τὸ θεῖον θέλημα ἀξιοπιστίαν καὶ ἀγαθὴν, ἵνα τὴν διδασκαλίαν τοῦ ἀξιοπιστίαν καὶ ἐντιμότητα, ἀγαθὴν καὶ σύμφωνον τιμότητα. Καὶ νὰ φέρωνται ἔτσι, διὰ νὰ γίνονται σωτήρος ἡμῶν Θεοῦ κοσμῶσιν ἐν πρὸς τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, διὰ νὰ στολίζουν ἔτσι εἰς στολισμὸς καθ' ὅλα τῆς διδασκαλίας τοῦ σωτήρος μας πᾶσιν. ὅλα τὴν διδασκαλίαν τοῦ σωτήρος ἡμῶν Θεοῦ. Θεοῦ.

2,11 Ἐπεφάνη γὰρ ἡ χάρις τοῦ 11 Διότι ἐφανερώθη πλέον καὶ ἐδόθη εἰς ὅλους, 11 Εἶναι δὲ δυνατὸν καὶ οἱ δοῦλοι νὰ γίνουν στολισμὸς

Θεοῦ ἡ σωτήριος πᾶσιν κυρίου καὶ δούλους, ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἡ σωτήριος τῆς διδασκαλίας τοῦ Χριστοῦ, διότι διὰ τῆς ἀνθρώποις, διὰ τοὺς ἀνθρώπους. ἐνανθρωπήσεως τοῦ Υἱοῦ τοῦ Θεοῦ ἐφανερώθη ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, πού εἶναι σωτήριος δι' ὅλους τοὺς ἀνθρώπους.

2,12 παιδεύουσα ἡμᾶς ἵνα 12 Αὐτὴ ἡ χάρις μᾶς διδάσκει καὶ μᾶς παιδαγωγεῖ νὰ 12 Καὶ μᾶς παιδαγωγεῖ ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἵνα, ἀφοῦ ἀρνησάμενοι τὴν ἀσέβειαν καὶ ἀρνηθῶμεν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς κοσμικὰς ἀρνηθῶμεν τὴν ἀσέβειαν καὶ τὰς ἐπιθυμίας τοῦ τὰς κοσμικὰς ἐπιθυμίας ἀμαρτωλὰς ἐπιθυμίας καὶ νὰ ζήσωμεν εἰς τὴν ματαίου καὶ ἀμαρτωλοῦ αὐτοῦ κόσμου, ζήσωμεν εἰς τὸν σωφρόνως καὶ δικαίως καὶ παροῦσαν ζωὴν μὲ ἐγκράτειαν καὶ σωφροσύνην, μὲ παρόντα αἰῶνα μὲ ἐγκράτειαν εἰς τὴν ζωὴν μας, καὶ μὲ εὐσεβῶς ζήσωμεν ἐν τῷ νῦν δικαιοσύνην καὶ ἀγάπην πρὸς τοὺς γύρω μας, μὲ δικαιοσύνην πρὸς τοὺς πλησίον μας καὶ μὲ εὐσέβειαν αἰῶνι, εὐσέβειαν καὶ ὑπακοὴν πρὸς τὸν Θεόν, πρὸς τὸν Θεόν.

2,13 προσδεχόμενοι τὴν μακαρίαν 13 περιμένοντες τὴν ἀπερίγραπτον μακαριότητα, 13 Νὰ ἐνισχυώμεθα δὲ εἰς τὴν ἐνάρετον αὐτὴν ζωὴν ἐλπίδα καὶ ἐπιφάνειαν τῆς δόξης πού ἐλπίζομεν, καὶ τὴν φανέρωσιν τῆς δόξης τοῦ περιμένοντες μὲ χαρὰν τὴν μακαριότητα πού τοῦ μεγάλου Θεοῦ καὶ σωτῆρος μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἐλπίζομεν καὶ τὴν φανέρωσιν τῆς δόξης του μεγάλου Θεοῦ καὶ Σωτῆρος μας, τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ,

2,14 ὃς ἔδωκεν ἑαυτὸν ὑπὲρ ἡμῶν, 14 ὁ ὁποῖος παρέδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς τὸν 14 ὁ ὁποῖος ἔδωκε τὸν ἑαυτόν του εἰς θάνατον ὑπὲρ ἵνα λυτρώσῃται ἡμᾶς ἀπὸ πάσης σταυρικὸν θάνατον πρὸς χάριν μας, διὰ νὰ μᾶς ἡμῶν, διὰ νὰ μᾶς ἐξαγοράσῃ ἀπὸ κάθε παράβασιν τοῦ ἀνομίας καὶ καθαρῆς ἑαυτῷ ἐξαγοράσῃ ἀπὸ τὴν ἐνοχὴν κάθε παραβάσεως τοῦ νόμου καὶ νὰ μᾶς καθαρῆς διὰ τὸν ἑαυτόν του ὡς λαὸν λαὸν περιούσιον, ζηλωτὴν καλῶν Νόμου, νὰ μᾶς καθαρῆς ἀπὸ κάθε μολυσμόν, ὥστε ἐκλεκτὸν καὶ ἰδικόν του, γεμᾶτον ζῆλον διὰ καλὰ ἔργα. ἔργων. νὰ συγκρατήσῃ διὰ τὸν ἑαυτόν του λαὸν ἐκλεκτόν, γεμᾶτον ζῆλον διὰ καλὰ ἔργα.

2,15 Ταῦτα λάλει καὶ παρακάλει 15 Αὐτὰ λέγε καὶ πρότρεπε καὶ ἔλεγχε μὲ κάθε 15 Ταῦτα λέγε καὶ πρότρεπε καὶ ἔλεγχε μὲ πᾶσαν καὶ ἔλεγχε μετὰ πάσης ἐπιταγῆς· ἐξουσίαν. Κανεῖς ἄς μὴ σὲ περιφρονῇ. ἐξουσίαν. Κανεῖς ἄς μὴ σὲ περιφρονῇ. μηδεὶς σου περιφρονεῖτω.

ΠΡΟΣ ΤΙΤΟΝ 3^ο ΚΕΦΑΛΑΙΟ

Αρχαίο Κείμενο

Ερμηνεία Ιωάννου Κολιτσάρα

Ερμηνεία Παναγιώτη Τρεμπέλα

3,1 Υπομίμησκε αὐτοὺς ἀρχαῖς Ὑπενθύμιζε δὲ εἰς αὐτοὺς νὰ ὑποτάσσωνται εἰς Ὑπενθύμιζε εἰς αὐτοὺς νὰ ὑποτάσσωνται εἰς τοὺς καὶ ἐξουσίαις ὑποτάσσεσθαι, τὰς ἀρχὰς καὶ τὰς ἐξουσίας, νὰ πειθαρχοῦν καὶ ἄρχοντας καὶ εἰς καθένα, πού ἔχει ἐξουσίαν, νὰ πειθαρχεῖν, πρὸς πᾶν ἔργον νὰ εἶναι ἕτοιμοι διὰ κάθε καλὸν ἔργον. πειθαρχοῦν καὶ νὰ εἶναι πρόθυμοι καὶ ἕτοιμοι διὰ κάθε ἔργον ἀγαθόν.

3,2 μηδένα βλασφημεῖν, ἀμάχους 2 Νὰ μὴ κακολογοῦν κανένα· νὰ εἶναι ἀόργητοι 2 Νὰ μὴ κακολογοῦν κανένα, νὰ μὴ μάχονται καὶ εἶναι, ἐπιεικεῖς, πᾶσαν καὶ ἀφιλόνηκοι, ἐπιεικεῖς καὶ ὑποχωρητικοί, νὰ φιλονεικοῦν, νὰ εἶναι ἐπιεικεῖς καὶ ὑποχωρητικοί, νὰ ἐνδεικνυμένους πραότητα πρὸς δείχνουν καὶ νὰ φέρωνται μὲ κάθε πραότητα ἐπιδεικνύουν κάθε πραότητα πρὸς ὅλους ἀνεξαιρέτως πάντας ἀνθρώπους. πρὸς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους. τοὺς ἀνθρώπους.

3,3 Ἦμεν γὰρ ποτε καὶ ἡμεῖς 3 Διότι ἤμεθα κάποτε καὶ ἡμεῖς μωροὶ καὶ 3 Πρέπει δὲ νὰ εἴμεθα ἐπιεικεῖς καὶ πρᾶοι πρὸς ὅλους, ἀνόητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι, ἀναίσθητοι, ἀπειθεῖς, πλανώμενοι μακρὰν ἀπὸ διότι καὶ πρὸς ἡμᾶς ἔτσι ἐδείχθη ὁ Θεός. Διότι ἤμεθα δουλεύοντες ἐπιθυμίαις καὶ τὸν Θεόν, δοῦλοι εἰς ἁμαρτωλὰς ἐπιθυμίας καὶ κάποτε καὶ ἡμεῖς ἀνόητοι, ἀπειθεῖς καὶ ἐπλανώμεθα ἡδοναῖς ποικίλαις, ἐν κακίᾳ καὶ διαφόρους ἡδονὰς, καὶ ἐπεράσαμεν τὸν καιρὸν μακρὰν τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἀληθείας καὶ ἤμεθα δοῦλοι εἰς φθόνῳ διάγοντες, στυγητοί, μας βυθισμένοι εἰς τὴν κακίαν καὶ τὸ φθόνον, ἐπιθυμίας καὶ εἰς κάθε εἶδος ἡδονὰς, ἐπερνούσαμεν δὲ τὴν μισοῦντες ἀλλήλους· μισητοὶ ἀπὸ τοὺς ἄλλους καὶ μισοῦντες ὁ ἕνας ζωὴν μας μὲ μοχθηρίαν καὶ φθόνον καὶ ἤμεθα ἄξιοι νὰ τὸν ἄλλον. μας. μᾶς μισοῦν, ἀφοῦ καὶ ἡμεῖς οἱ ἴδιοι ἐμισούμεθα μεταξὺ μας.

3,4 ὅτε δὲ ἡ χρηστότης καὶ ἡ 4 Ὅταν ὁμως ἐφανερώθηκε ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ 4 Ὅταν δὲ ἐφανερώθη ἡ ἀγαθότης καὶ ἡ φιλανθρωπία τοῦ φιλανθρωπία ἐπεφάνη τοῦ φιλανθρωπία τοῦ σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ, σωτῆρος μᾶς Θεοῦ, σωτῆρος ἡμῶν Θεοῦ,

3,5 οὐκ ἐξ ἔργων τῶν ἐν 5 ὄχι ἀπὸ τὰ ἔργα τῆς δικαιοσύνης πού τάχα 5 μᾶς ἔσωσεν ὄχι ἀπὸ ἔργα ἀρετῆς, πού ἐκάμαμεν ἡμεῖς, δικαιοσύνη ὧν ἐποιήσαμεν ἡμεῖς, ἐκάμαμε ἡμεῖς, ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἄπειρον ἀλλὰ σύμφωνα μὲ τὸ ἔλεός του, διὰ τοῦ λουτροῦ τοῦ ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτοῦ ἔλεον ἔλεός του μᾶς ἔσωσε διὰ μέσου τοῦ βαπτίσματος, βαπτίσματος, εἰς τὸ ὅποιον μᾶς ξαναγεννᾷ καὶ μᾶς ἔσωσεν ἡμᾶς διὰ λουτροῦ τοῦ λουτροῦ αὐτοῦ τῆς ἀναγεννήσεως καὶ διὰ τοῦ ξανακαινουργῶναι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα, παλιγγενεσίας καὶ ἀνακαινώσεως ξεκαινουργώματος, πού χαρίζει τὸ Ἅγιον

- 3,6 Πνεύματος Ἁγίου, Πνεῦμα, 6 τὸ ὅποῖον ὁ Θεὸς ἔχυσε καὶ ἔδωκεν εἰς ἡμᾶς 6 τὸ ὅποῖον ὁ Θεὸς ἔχυσεν ἐπάνω μας πλούσια διὰ μέσου διὰ Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ σωτῆρος πλουσίως διὰ τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ, τοῦ Σωτῆρος μας. ἡμῶν, μας.
- 3,7 ἵνα δικαιοθέντες τῇ ἐκείνου 7 Καὶ τοῦτο, διὰ νὰ δικαιοθῶμεν μετὰ τὴν σωτήριον 7 Μᾶς τὸ ἔχυσε δὲ πλούσια διὰ νὰ δικαιοθῶμεν πρῶτον μετὰ χάριτι κληρονόμοι γενώμεθα κατ' χάριν Ἐκείνου καὶ νὰ γίνωμεν κληρονόμοι τῆς τῆν χάριν ἐκείνου καὶ γίνωμεν ἔπειτα κληρονόμοι ζωῆς ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου. αἰωνίου ζωῆς, σύμφωνα μετὰ τὴν χαρμόσυνον αἰωνίου σύμφωνα μετὰ τὴν ἐλπίδα μας. ἐλπίδα, πού ὁ ἴδιος μᾶς ἔχει δώσει.
- 3,8 Πιστὸς ὁ λόγος· περὶ τούτων 8 Αὐτὸς δὲ ὁ λόγος, πού σοῦ γράφω, εἶναι κατὰ 8 Τὸ ὅτι δὲ ἐδικαιώθημεν καὶ ἀνεγεννήθημεν καὶ θὰ βούλομαί σε διαβεβαιωθῆσαι, ἵνα πάντα ἀληθινὸς καὶ ἀξιόπιστος. Καὶ περὶ αὐτῶν κληρονομήσωμεν τὴν αἰώνιον ζωὴν, εἶναι λόγος καὶ φροντίζωσι καλῶν ἔργων τῶν μεγάλων ἀληθειῶν θέλω νὰ διαβεβαιώωμαι ἀλήθεια ἀξιόπιστος. Καὶ περὶ αὐτῶν θέλω νὰ ὁμιλήσῃ μετὰ προΐστασθαι οἱ πεπιστευκότες τῷ καὶ νὰ πείθῃ τοὺς Χριστιανούς, διὰ νὰ βεβαιώηται καὶ μετὰ κύρος, διὰ νὰ φροντίζουσιν αὐτοί, πού Θεῷ. Ταῦτά ἐστι τὰ καλὰ καὶ φροντίζουσιν, ὅσοι ἔχουσιν πιστεύσει εἰς τὸν Θεόν, ἔχουσιν πιστεύσει εἰς τὸν Θεόν, νὰ πρωτοστατοῦν ὠφέλιμα τοῖς ἀνθρώποις· νὰ μὴ μένουσιν εἰς τὴν ἀπλήρη πίστιν, ἀλλὰ νὰ ἀκούραστα εἰς ἔργα καλὰ. Αὐτὰ δέ, περὶ τῶν ὁποίων πρωτοστατοῦν μετὰ ζῆλον εἰς τὰ καλὰ ἔργα. Αὐτὰ ὠμίλησα, εἶναι τὰ ἔργα τὰ καλὰ καὶ τὰ ὠφέλιμα εἰς τοὺς δὲ πού εἶπα παραπάνω εἶναι ἔργα τὰ καλὰ καὶ τὰ ἀνθρώπους. ὠφέλιμα εἰς τοὺς ἀνθρώπους.
- 3,9 μωρὰς δὲ ζητήσεις καὶ 9 Νὰ ἀντιπαρέρχεσαι δὲ καὶ νὰ ἀποφεύγῃς τὰς 9 Ἀπόφευγε δὲ τὰς ἀνοήτους συζητήσεις καὶ τὰς γενεαλογίας καὶ ἔρεις καὶ μάχας ἀνοήτους συζητήσεις καὶ τὰς γενεαλογίας περὶ γενεαλογίας περὶ τῶν μυθικῶν θεῶν ἢ τῶν εὐγενῶν νομικὰς περιστάσας· εἰσὶ γὰρ εὐγενοῦς καταγωγῆς καὶ τὰς φιλονεικίας καὶ τὰς προγόνων, καθὼς καὶ τὰς φιλονεικίας καὶ διαμάχας περὶ ἀνωφελεῖς καὶ μάταιαι. μάχας γύρω ἀπὸ τὰ ζητήματα τοῦ Ἰουδαϊκοῦ τοῦ Ἰουδαϊκοῦ νόμου, διότι δὲν φέρουσιν καμμίαν ὠφέλειαν νόμου· διότι ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀνωφελῆ καὶ μάταια. καὶ εἶναι μάταιαι.
- 3,10 Αἵρετικὸν ἄνθρωπον μετὰ 10 Αἵρετικὸν ἄνθρωπον, ὁ ὁποῖος ὕστερα ἀπὸ 10 Αἵρετικὸν ἄνθρωπον, πού ἐπιμένει νὰ δημιουργῇ μίαν καὶ δευτέραν νοθεσίαν πρώτην καὶ δευτέραν συμβουλήν μένει μετὰ πείσμα σκάνδαλα καὶ διαιρέσεις εἰς τὴν Ἐκκλησίαν, μολονότι τὸν παραιτοῦ, εἰς τὴν πλάνην του, παράτησέ τον καὶ μὴ συζητῆς συνεβούλευσες διὰ πρώτην καὶ δευτέραν φοράν, πλέον μαζῆ του. παράτησέ τον καὶ ἀπόφευγέ τον.

3,11 εἰδὼς ὅτι ἐξέστραπται ὁ 11 Γνωρίζων, ὅτι ὁ τοιοῦτος ἔχει πλέον 11 Γνώριζε, ὅτι ἕνας τέτοιος ἄνθρωπος ἔχει διαστραφῆ καὶ τοιοῦτος καὶ ἁμαρτάνει ὧν παρεκκλίνει ἀπὸ τὴν ἀλήθειαν καὶ διαστροφῆ καὶ ἁμαρτάνει καὶ διὰ τὴν ἁμαρτίαν του αὐτὴν ἐλέγχεται καὶ αὐτοκατάκριτος. ἁμαρτάνει, ἐλεγχόμενος καὶ καταδικαζόμενος κατακρίνεται ἀπὸ τὴν συνείδησίν του καὶ ἀπὸ τὸν ἴδιον ἀπὸ τὸν ἴδιον τὸν εὐατόν του, ἀπὸ τὴν συνείδησίν τὸν ἑαυτόν του.

του.

3,12 Ὄταν πέμψω Ἀρτεμᾶν πρὸς σε 12 Ὄταν στείλω εἰς σὲ τὸν Ἀρτεμᾶν ἢ τὸν 12 Ὄταν σοῦ στείλω τὸν Ἀρτεμᾶν ἢ τὸν Τυχικόν, φρόντισε ἢ Τυχικόν, σπούδασον ἐλθεῖν πρὸς Τυχικόν, φρόντισε μὲ κάθε τρόπον νὰ ἔλθῃς νὰ γρήγορα νὰ ἔλθῃς εἰς τὴν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ μὲ εἰς Νικόπολιν· ἐκεῖ γὰρ κέκρικα μὲ συναντήσης εἰς τὴν Νικόπολιν, διότι ἐκεῖ ἔχω ἀπεφάσισα νὰ περάσω τὸν χειμῶνα. παραχειμάσαι. ἀποφασίσει νὰ περάσω τὸν χειμῶνα.

3,13 Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ 13 Τὸν Ζηνᾶν τὸν νομικὸν καὶ τὸν Ἀπολλῶ νὰ 13 Τὸν Ζηνᾶν τὸν νομοδιδάσκαλον καὶ τὸν Ἀπολλῶ Ἀπολλῶ σπουδαίως πρόπεμψον, τοὺς κατευοδώσης καὶ νὰ τοὺς ἐφοδιάσης μὲ κατευοδώσέ τους μὲ ἐπιμελῆ προετοιμασίαν, διὰ νὰ μὴ ἴνα μηδὲν αὐτοῖς λείπη. πολλὴν ἐπιμέλειαν, ὥστε νὰ μὴ τοὺς λείπη τίποτε τοὺς λείπη τίποτε εἰς τὸ ταξίδιον των. εἰς τὸ ταξίδι των.

3,14 Μανθανέτωσαν δὲ καὶ οἱ 14 Ἄς φροντίζουν δὲ καὶ ὅλοι οἱ ἰδικοί μας νὰ 14 Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ δὲ τῆς προετοιμασίας αὐτῆς ἄς ἡμέτεροι καλῶν ἔργων πρωτοστατοῦν εἰς τὰ καλὰ ἔργα καὶ μάλιστα εἰς παίρνουν μάθημα καὶ οἱ ἰδικοί μας νὰ πρωτοστατοῦν καὶ προϋστασθαι εἰς τὰς ἀναγκαίας τὰς ἐπειγούσας ἀνάγκας τῶν ἀδελφῶν, διὰ νὰ μὴ νὰ ἐργάζωνται καλὰ ἔργα καὶ νὰ συντρέχουν τοὺς χρείας, ἴνα μὴ ὦσιν ἄκαρποι. μένουν ἄκαρποι. ἀδελφούς εἰς τὰς ἀπαραιτήτους ἀνάγκας των, διὰ νὰ μὴ στεροῦνται πνευματικῶν καρπῶν.

3,15 Ἀσπάζονται σε οἱ μετ' ἐμοῦ 15 Σὲ χαιρετοῦν ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζῆ μου· 15 Σὲ χαιρετοῦν ἐγκαρδίως ὅλοι ὅσοι εἶναι μαζί μου. πάντες. Ἀσπασαί τοὺς φιλοῦντας χαιρέτησε ὅλους ἐκείνους, πὺ μᾶς ἀγαποῦν διὰ Χαιρέτησε ὅσους μᾶς ἀγαποῦν ἕνεκα τῆς κοινῆς πίστεως ἡμᾶς ἐν πίστει. Ἡ χάρις μετὰ τῆς πίστεως τοῦ Χριστοῦ. Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ, ἄς πὺ ἔχουν μὲ ἡμᾶς. Ἡ χάρις νὰ εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν. πάντων ὑμῶν ἀμήν. εἶναι μὲ ὅλους σας. Ἀμήν.